

Vlaams
Parlement

vergadering **C246**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 26 mei 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de juridische betwisting van de federale belasting op intercommunales – 2274 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het onrechtmatig consulteren van gegevens van het Rijksregister door personeelsleden van lokale besturen en van de diensten van de Vlaamse overheid – 2106 (2014-2015)	5

**VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de juridische betwisting van de federale belasting op intercommunales
– 2274 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor (sp-a): Minister, de federale overheid schrapte eind vorig jaar via de programmawet de uitzondering op de vennootschapsbelasting waar de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of intercommunales van konden genieten. Die beslissing deed heel wat stof opwaaien. De meerderheid vond het toen niet nodig om over dit thema een belangenconflict in te leiden.

Tijdens de paasvakantie bleek dat de netbeheerders Eandis en Infrax de kosten van deze belasting zullen doorrekenen aan de consument. Een van de argumenten om dit te doen, aldus de netbeheerders, is het feit dat anders de gemeentelijke dividenden het kind van de rekening zouden worden. In tijden waarin de gemeentelijke financiën al zwaar onder druk staan, is dit niet wenselijk.

Het klopt dat de gemeenten financieel zware tijden beleven. Maar het klopt evenzeer dat heel veel gezinnen het heel moeilijk hebben. En dus blijven we bij ons standpunt dat deze federale belasting een kwalijke zaak is, die het best met alle mogelijke middelen wordt bestreden. We stellen overigens vast dat we niet de enigen zijn die hier zo over denken. Niet minder dan tien intercommunales voor streekontwikkeling, zoals Haviland, Leiedal, Interwaas, SOLVA en Interleuven, en veertien intercommunales voor afvalbeheer zoals Limburg Net en IVM Milieubeheer, trekken naar het Grondwettelijk Hof om de bepaling uit de programmawet te laten vernietigen.

Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) overweegt juridische stappen. De raad van bestuur van de VVSG besliste op 6 mei jongstleden om in rechte op te treden en de wijziging van de wetgeving aan te vechten voor het Grondwettelijk Hof. Enkel als de Federale Regering uiterlijk op vrijdag 22 mei – vorige vrijdag – een beslissing neemt om de programmawet op dit punt fundamenteel bij te schaven, zal de VVSG niet overgaan tot het mede-indienen van een verzoekschrift tot vernietiging van de betrokken wetwijziging.

Minister, onze motie over het belangenconflict van 17 december 2014 haalde een aantal argumenten aan waarom de bepaling uit de programmawet ernstige nadelen opleverde voor Vlaanderen. Deze argumenten blijven tot vandaag overeind. De huidige Vlaamse meerderheid kan haar vergissing om niet te ageren tegen deze bepaling uit de programmawet, nog altijd rechtzetten. Meer bepaald kunt u de 24 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van Vlaamse steden en gemeenten een hart onder de riem steken door als tussenkomende partij op te treden in de procedure bij het Grondwettelijk Hof.

Minister, zult u de Vlaamse Regering voorstellen om op te treden als tussenkomende partij in de procedure bij het Grondwettelijk Hof?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, we hebben allebei vastgesteld dat de federale overheid met betrekking tot fiscale regimes van intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden eind vorig jaar beslissingen heeft genomen via de programmawet 2015. Wat niet klopt, is dat ik toen niet heb gereageerd. U of een collega heeft een soortgelijke vraag gesteld, en ik heb

onmiddellijk de bezorgdheden van de Vlaamse Regering aan de Federale Regering overgemaakt. Een aantal spelers – misschien ook de VVSG, maar dat is nog altijd onduidelijk hoewel niet helemaal relevant – hebben beslist op basis van de beslissing van de federale overheid om naar het Grondwettelijk Hof te stappen, wat hun goed recht is. Ik zal vanuit de Vlaamse Regering niet hetzelfde doen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor (sp.a): Minister, dank voor uw duidelijk, maar heel kort antwoord. U slaat de bal mis door daar niet op in te gaan. Het is een belangenconflict avant la lettre. U zegt dat u uw bezorgdheid hebt geuit bij de Federale Regering, maar een veel sterkere boodschap zou wel nodig zijn. De impact van die maatregel op intercommunales, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, gemeenten en hun inwoners is aanzienlijk. Dat wordt in een antwoord van ocharme vijf lijntjes van tafel geveegd.

Vorige week zijn er een aantal kleine bijsturingen gebeurd. Daar hebt u niet naar verwezen. Ook die bijsturingen zijn totaal ontoereikend om de nefaste gevolgen van deze federale beslissing ongedaan te maken. Het is jammer dat dat moet gebeuren, maar ik begrijp perfect de beweegredenen van die intercommunales om naar het Grondwettelijk Hof te stappen om die bepaling uit de programmawet te halen.

Minister, u als belangenbehartiger van de lokale besturen, laat de gemeenten voor de zoveelste keer in de kou staan. Dat is onbegrijpelijk. De netbeheerders hebben aangekondigd dat ze de vennootschapsbelasting die ze voor gas en elektriciteit krijgen opgelegd, zullen doorrekenen in de nettarieven. Dat zal leiden tot een verhoging van de energiekosten.

Ik vind het dubbel spijtig. De Vlaamse Regering heeft beslist om de 100 kilowattuur gratis elektriciteit af te schaffen. Bovendien blijft u bij deze verhoging van de energiekosten opnieuw aan de kant staan. Als minister van Armoedebestrijding kan ook dat tellen, dat u daar niets mee doet. Zowel in uw rol als belangenbehartiger van de lokale besturen maar ook in uw functie als minister van Armoedebestrijding schiet u zwaar tekort. Ik ben echt zwaar ontgoocheld. *(Opmerkingen van de heer Marius Meremans en mevrouw Ingrid Lieten)*

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Lieten, ik vind dit ook niet om te lachen. Ik heb gezegd dat we onze bezorgdheden hebben overgemaakt aan de Federale Regering.

Collega's, ik wil nog eens duidelijk stellen – en dat zal u wellicht ook teleurstellen, mijnheer De Loor, het zij zo – dat vennootschapsbelasting vooralsnog geen Vlaamse bevoegdheid is. Daarover zijn we het eens. U werpt op dat er nog bijsturingen zijn gebeurd. Ik heb dat ook vernomen. Maar ik stel voor dat u dan vraagt aan uw collega's in de Kamer om daar vragen te stellen daarover. Dat is niet mijn bevoegdheid.

Als er bepaalde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of bepaalde spelers naar het Grondwettelijk Hof stappen, is dat hun volste recht. Daar heb ik verder geen oordeel over te vellen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor (sp.a): Minister, sta me toe te zeggen dat uw partij de weg van de belangenconflicten maar al te goed kent, maar blijkbaar is dit niet zwaar genoeg om dat hiervoor aan te wenden, wat me bijzonder verwondert. U laat niet enkel de Vlaming in de steek, u laat ook de gemeenten en lokale

besturen in de steek. Bovenal laat u de mensen die het minder gemakkelijk hebben, de mensen in armoede in de steek. Want inhoudelijke argumenten heb ik echt niet gehoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het onrechtmatig consulteren van gegevens van het Rijksregister door personeelsleden van lokale besturen en van de diensten van de Vlaamse overheid – 2106 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Recent, minister, raakte bekend dat de Privacycommissie al een honderdtal klachten heeft ontvangen met betrekking tot de onrechtmatige toegang tot gegevens in het Rijksregister. Blijkbaar maken personeelsleden van overheden die toegang hebben tot het Rijksregister, gebruik van hun toegang om een kijkje te nemen in de persoonsgegevens van bepaalde personen, ook wanneer dat niet nodig is voor de uitoefening van hun opdrachten en werkzaamheden. Dat kan gaan om het nakijken van persoonsgegevens van kennissen en burens, oud-leerlingen enzovoort, maar ook van bekende personen.

Veel van dergelijke opzoekingen mogen dan een onschuldig karakter hebben, het zijn wel degelijk schendingen van de privacy. Privacy is een hoog goed en verdient het allerhoogste respect, ook vanwege de medewerkers van de lokale besturen en zeker ook van alle andere overheden zoals de Vlaamse overheid. De VVSG wijst erop dat, wat de lokale besturen betreft, veel problemen hun oorsprong vinden in het feit dat nog altijd heel wat gemeenten niet beschikken over een beveiligingsconsulent. Uit gegevens van de Vlaamse Toezichtscommissie blijkt zelfs dat de meerderheid van de gemeenten nog niet over een dergelijke consulent beschikt.

Minister, u bent bevoegd voor zowel de lokale besturen als de eigen Vlaamse administratie. Welke Vlaamse overheidsdiensten hebben toegang tot de gegevens van het Rijksregister? Volgens welke specifieke richtlijnen kunnen Vlaamse ambtenaren het Rijksregister consulteren? In welke mate wordt het al dan niet oneigenlijke gebruik van deze bevoegdheid effectief gecontroleerd? Zijn er binnen de Vlaamse administratie beveiligingsconsulenten actief op niveau van de agentschappen, beleidsdomeinen of voor de hele organisatie? Hoe is dat juist gestructureerd?

Acht u het wenselijk om de lokale besturen te herinneren aan hun verplichting om maatregelen te nemen om het oneigenlijke gebruik van persoonlijke en vertrouwelijke gegevens tegen te gaan? Welke initiatieven neemt u om de lokale besturen ertoe aan te zetten alsnog een beveiligingsconsulent aan te stellen, indien gemeente en OCMW deze stap nog niet zouden hebben gezet?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Kennes, uw vragen zijn zeer terecht. Het heeft wel wat ophef veroorzaakt in de media, en terecht ook. We mogen niet te gemakkelijk met privacy omspringen. Het is heel belangrijk om die te kunnen vrijwaren.

Enkel de Vlaamse overheidsdiensten die gemachtigd zijn bij KB of door het sectoraal comité van het Rijksregister binnen de Privacycommissie hebben

toegang tot de gegevens van het Rijksregister, dus niet allemaal. Binnen alle beleidsdomeinen zijn er entiteiten die toegang hebben tot het Rijksregister. Als u een uitgebreide lijst wilt, kan ik u die schriftelijk bezorgen. Maar ik geef enkele voorbeelden: het Agentschap Overheidspersoneel (AgO), de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), het Fonds Jongerenwelzijn, Kind en Gezin, de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) en Wonen-Vlaanderen. Zo zijn er nog verschillende.

In verband met de maatregelen moeten we een onderscheid maken tussen het organisatorische en het technische aspect.

Ik zal in eerste instantie op het organisatorisch aspect ingaan. In elke machtiging van de toegang tot het Rijksregister wordt bepaald voor welke doelstelling de machtiging wordt verleend en welke veiligheidsvoorschriften van kracht zijn.

De wet verplicht een lijst op te stellen van de personen die toegang hebben tot het Rijksregister. Bovendien moeten de personen die op deze lijst zijn opgenomen, een verklaring ondertekenen waarin ze zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter te bewaren van de gegevens waartoe ze toegang krijgen.

Vervolgens is er ook het technisch aspect. Er zijn een aantal maatregelen genomen. Elke raadpleging van het Rijksregister wordt gelogd. Dit betekent dat we weten welke ambtenaar op welk ogenblik welke gegevens heeft geconsulteerd. De Vlaamse dienstenintegrator logt alle bevestigingen met behulp van het 'maximale gegevensdeling tussen administraties'-platform (MAGDA-platform). Hierdoor kan tijdens een onderzoek een volledige tracing plaatsvinden. Volgens mij is dit een goede zaak. Een aantal lokale softwarehuizen hebben hun applicaties aangepast. Hierdoor worden de raadplegingen van het Rijksregister door gemeentelijke personeelsleden eveneens gelogd. Dit lijkt me een goede evolutie.

Binnen de volledige Vlaamse administratie zijn 55 veiligheidsconsulenten actief. Dit zijn interne medewerkers. Soms gaat het echter ook om externen die hiervoor worden ingehuurd.

In het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is een veiligheidsconsulent voor het volledig beleidsdomein aangesteld. Verder zijn ook veiligheidsconsulenten aangesteld op het niveau van de departementen en van de agentschappen. Af en toe gaat het ook om zeer specifieke projecten.

Verder is me ook gevraagd of ik het wenselijk acht de lokale besturen te herinneren aan de verplichting maatregelen te treffen om het oneigenlijke gebruik van persoonlijke en vertrouwelijke gegevens tegen te gaan. Het is in dit verband belangrijk een aantal reeds lopende initiatieven nog even onder de aandacht te brengen.

De Vlaamse ICT Organisatie (V-ICT-OR) organiseert opleidingen en stelt informatieveiligheidstools ter beschikking van de lokale besturen. De provincie Oost-Vlaanderen heeft een aantal veiligheidsconsulenten aangeworven die in de gemeenten kunnen worden ingezet. In Vlaams-Brabant ondersteunt het Vlaams-Brabants steunpunt informatica (VERA) de lokale besturen. Verder heeft het sectoraal comité van het Rijksregister op 18 februari 2015 een aanbeveling ter attentie van de lokale besturen uitgebracht. Deze aanbeveling heeft specifiek betrekking op de informatiebeveiliging bij toegang tot het Rijksregister. Daarenboven heeft mijn administratie op 11 maart 2015 de leden van de werkgroep lokaal e-government een omstandige toelichting gegeven over de verplichtingen van de lokale besturen.

In de welbekende visienota 'Vlaanderen Radicaal Digitaal' heb ik aangekondigd dat ik, in samenspraak met de lokale besturen, met betrekking tot het ICT- en informatiebeleid ondersteuning zal bieden. Informatieveiligheid is hierbij als een van de prioriteiten naar voren geschoven.

De conceptnota en de noden van de lokale besturen zijn me bekend. Ik wil het Vlaams aanbod dan ook optimaal op de behoeften van de lokale besturen afstemmen. Vlaanderen Connect maakt het nu al mogelijk al dan niet gedeelde veiligheidsconsulenten aan te werven. Dit is een goede ondersteuning van de lokale besturen door de Vlaamse overheid.

Ik ben het ermee eens dat een blijvende aandacht voor informatieveiligheid anno 2015 een onmiskenbaar belangrijke schakel in het informatie- en ICT-beleid van de lokale besturen en van de Vlaamse overheid vormt.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik begrijp dat het niet zinvol zou zijn de volledige lijst van al die diensten voor te lezen. Ik zal hierover misschien nog een schriftelijke vraag stellen.

Blijkbaar zijn er 55 veiligheidsconsulenten. Dat zijn er meer dan ik zelf had verwacht. Het is een goede zaak dat zij hun opdrachten kunnen vervullen. Ik was al op de hoogte van een aantal lopende initiatieven. U hebt er nog een aantal vermeld die ik zelf nog niet kende.

De bezorgdheid is in de visienota 'Vlaanderen Radicaal Digitaal' opgenomen. De inzet op veiligheid zal een van de prioriteiten zijn. Ik vind dat een goede stelling. Alles evolueert immers zeer snel. De kans dat nieuwe technieken worden misbruikt, is reëel. Die technieken kunnen worden gebruikt om, naast veel goede zaken, ook minder goede zaken te doen. We moeten hier blijvend werk van maken. Ik reken erop u dat verder zult doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.